

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Bun de imprimat

Trecut în registrul special dela Tribunalul
Cluj, Secția III, sub Nr. 111—1938.

„Cugetați cele de sus,
nu cele de pe pământ. Căci
ați murit și viața voastră
este ascunsă cu Hristos în
Dumnezeu. Când se va a-
răta Hristos viața noastră
atunci vă veți arăta și voi
împreună cu el întru mă-
rire.“

Coloseni 3, 2—4.

F.O.R.-UL ȘI ACADEMIILE TEOLOGICE

În congresul ei general dela Târgu-Murăș „Frăția Ortodoxă Română“ s'a ocupat și de situațiunea precară ce li s'a creat de curând Academiiilor noastre teologice. În ședința consiliului general s'au dat lămuriri ample cu privire la această problemă capitală, ajungându-se la o deplină unitate de vederi, exprimată în dezideratul din *Moțiunea* votată cu mare însuflețire de către Congres.

Prin ea FOR-ul cerea ca Academiiile teologice să fie menținute în cadrul învățământului superior, așa cum se stabilise prin legea specială din 19 Mai a. c. De ce oare?

Răspunsul este ușor: pentru că e vorba de *slujitorii* Bisericii ardeleni, a căror soartă ne interesează direct, ei fiind factorii principali de îndrumare ai poporului nostru. Date fiind legăturile așa de strânse dintre preoți și mireni în Ardeal, nu numai pe urma unei vechi tradiții de lupte comune, ci și în virtutea unei credințe religioase mai puternice a plaiurilor noastre, nu era decât prea firesc, ca laicii cărturari grupați sub steagul FOR-ului să fie alarmați de dispozițiile noii legi de raționalizare a învățământului superior în ce privește Academiiile teologice.

Căci aceste feluri de școli există deocamdată numai în cuprinsul Mitropoliei Ardealului, și cum s'a dovedit, după o experiență îndelungată, că ele răspund pe deplin menirii bisericești și naționale ce o au, am înțeles să le păstrăm și pe viitor, propunând chiar generalizarea lor pe țara întreagă.

S'a desfășurat o luptă aprigă și tenace, îndată după unire, între reprezentanții celor două concepții de creștere a clerului în Academii de tip ardelean sau Facultăți și Seminarii, cum existau în vechiul Regat. Înțelegerea n'a fost cu putință, fiecare parte rămânând pe poziția ei inițială, fără a face vre-o concesie. Pentru că se ciocneau două

teze principiale, dela cari se pleca: una *autonomistă* și cealaltă *etatistă*. Adică unii susțineau, că pregătirea clerului este un drept al *Bisericii*, pe când ceilalți pretindeau că-i un atribut al *Statului*. În legea de reorganizare bisericească din 1925 a triumfat doctrina *autonomiei*, hotărându-se prin art. 34, că „*școlile pentru formarea clerului stau sub conducerea Bisericii*.“

Practic însă nu s'a întâmplat așa, din cauza rezistenței obstinate a etatiștilor, cari inventaseră tot felul de piedeci spre a zădărnici unificarea învățământului teologic și trecerea lui în mâinile Bisericii.

Astfel a fost necesară și aici intervenția *Suveranului*, care prin cuvântarea Sa din luna Ianuarie c. la serbarea centenară a Seminarului central din București, tăie nodul gordian, proclamând principiul *școlii confesionale*, iar în 19 Mai c. făcând să apară în Monitorul oficial legea pentru *organizarea învățământului teologic*.

Această lege desființa Seminariile din vechiul Regat, prefăcându-le în licee confesionale, iar pregătirea clerului o rezerva numai *Facultăților și Academiiilor teologice*, puse de acum pe picior de egalitate. Singura deosebire formală era, că pe lângă titlul de licențiat și magistru pe care le conferă Academiiile teologice, Facultățile mai acordă și pe cel de doctor în teologie.

Se sfârșea astfel un proces lung și dăunător, restituind Bisericii drepturile native ce i se cuveneau, iar preoților garantându-le aceleași beneficii materiale, indiferent că erau licențiați de Facultate sau Academie.

Sf. Sinod întocmise în Septembrie și regulamentul de aplicare a legii, când iată că intervine în Octombrie noua lege de raționalizare a învățământului universitar, care transformă *Academiile teologice* în școli intermediare, cu caracter special, puse între învățământul universitar și cel secundar.

Era aceasta o *diminuare* neașteptată, fiindcă nimic nu se întâmplase în cele câteva luni, care să justifice o asemenea schimbare în rău. Legea din Mai era o lege *specială*, care avea ca obiect *exclusiv* învățământul teologic, dându-i organizarea adecvată concepției Bisericii, și ratificată de însăși M. Sa Regele Carol II-lea. A fost deci cu totul neobișnuit să se vie la un scurt interval cu o lege *generală*, care să modifice esențial prevederile legii *speciale*, fără a se avea în vedere art. 3 din Statutul de organizare bisericească, care cere avizul Sf. Sinod pentru orice proiecte de legi referitoare la Biserica ort.

De aceea Ierarhii noștri îndată ce au luat cunoștință de cuprinsul Decretului-lege apărut în Monitor, au ținut să intervină prin memorii documentate la forurile în drept spre a rețușa ceea ce, de sigur fără voie, a neliniștit întreaga Biserică. S'au mișcat și cele cinci Academii teologice ardeleni, arătând în adrese lămuritoare consecințele defavorabile ce decurg pentru ele din noua lege, dacă dispozițiile ei se mențin. La fel a făcut și Asociația clerului Andrei Șaguna și Frăția Ortodoxă Română. Și-au spus astfel cuvântul toți factorii hotărâtori ai Bisericii ortodoxe de dincoace de munți. Cei de dincolo nu s'au alarmat din simplul motiv, că acolo nu există nici o Academie teologică, ele urmând să ia ființă abia pe viitor la București, Iași, Cernăuți și Chișinău. Și evident nu adversarii lor aveau să facă propagandă pentru a fi create în coastele Facultăților teologice!

În urma atâtor intervenții, Ministerul Educației Naționale a crezut necesar să ia o hotărâre liniștind opinia publică printr'un comunicat explicativ, căruia i-am făcut loc în numărul trecut al ziarului nostru.

Ne bucurăm de această clarificare menită a asigura că A-

EVANGHELIA

Luca 14, 16—24.

Frumoasa și instructiva parabolă a Mântuitorului se adăogă la nenumăratele dovezi, cari ne arată, că Dumnezeu a destănat pe om unei vieți fericite. „Împărăția lui Dumnezeu“ pe care au vestit-o profeții și pentru realizarea căreia a venit în lume Mântuitorul, e de o frumusețe atât de mare, încât nu se poate vorbi de ea decât prin pildele Evangheliei: e nunta fiului de împărat, e ospățul cel mare, e via stăpânului, e mărgăritar de mult preț.

Statornicia ei trebuie să fie mai presus decât toate lucrurile din lume, ca să nu fie primejduită prin felul trecător și schimbător al acestora. Nu poate nădăjdui statornică fericire cel ce o condiționează de lucruri trecătoare. Numai fericirea sufletească are garanția statorniciei.

Înainte de toate împărăția lui Dumnezeu trebuie să-și facă sălaș în suflete. Ea e haina de nuntă, în care îmbracă biserica dreptmăritoare sufletele celor ce vor să ia parte la ospățul Domnului. Numeam rânduit trecut această haină a sufletului: omenie. E atitudinea morală a oamenilor față de problemele vieții.

Din suflet împărăția lui Dumnezeu se revărsă asupra lumii. Realizările omenești, raporturile sociale și politice ne îngăduie să ne dăm seama în ce măsură e prezentă împărăția lui Dumnezeu în sufletele oamenilor.

Vai, ceea ce se găsește în lume, între oameni, demască brutal păgânătatea sufletelor noastre. Lumea e „vale a plângerii“ nu „pământul făgăduinții“.

Aceasta fiindcă nu avem destulă încredere în cuvântul Mântuitorului. Vrem împărăția noastră, nu pe a Lui. „Țarina și neguțătoria“ nu ne îngăduie să-i dăruim Lui întreagă ființa noastră. Suntem creștini mai mult cu vorba, decât cu fapta. Mântuitorul ne-a cerut întreaga noastră ființă și noi abia dacă îi dăm o zi pe săptămână și câteva minute zilnic.

Acest compromis nevrednic între viața religioasă și viața cea de toate zilele e cea mai grea piedică în calea desăvârșirii vieții. Toate nenorocirile se însirue să ne adeverească cuvântul Scripturii: nu poți sluji la doi domni.

I. G.

cademiile noastre teologice fac parte din învățământul superior, iar absolvenții lor pot intra în școala normală superioară.

Atâta însă nu e destul. Mai sunt chestiuni deschise în legătură cu situația profesorilor, titlurile studenților, drepturile și beneficiile preoților eșiți din aceste Academii, etc. Toate acestea trebuie să fie soluționate pe cale de decizie ministerială, până la rectificarea legii cu formele obișnuite.

Noi vedem soluția simplă. *Printr'un articol unic să se spună, că Academii teologice nu fac parte din „școlile speciale“, ele avându-și legea lor organică din 19 Mai c., după care se conduc.*

Nădăjduim că i se va da Bisericii această legitimă satisfacție, menită a mângăia sufletele tulburate ale clerului și mirenilor din Ardeal.

Urările Eparhiei de ziua Sf. Nicolae

După o frumoasă datină, clerul și mireni eparhiei Clujului se înfățișau în fiecare an de praznicul Sf. Ierarh Nicolae la reședința episcopescă, spre a felicita pe cărmuitorul lor suflătesc.

De astădată, împrejurări neprevăzute, silind pe P. S. Episcop Nicolae Colan să se înapoieze la București în seara de Luni 5 I. c. obișnuitele urări s'au făcut într'un cadru mai restrâns. După slujba vecerniei la ora 7 p. m. au venit la reședință P. C. consilieri eparhiali, profesorii Academiei Teologice cu studenții, și un număr de fruntași mireni, cari au putut lua cunoștință despre serbare. Corul teologilor a executat 2 cântări, după care au prezentat felicitări dl prof. Dr. Vasile Petrașcu și studentul Ioan Gherman. A răspuns P. S. Episcop Nicolae în cuvinte de iubire pentru tinerii de care se simte atât de legat sufletește. În salonul cel mare purtătorul de cuvânt în numele Bisericii a fost pâr. consilier Dr. Sebastian Stanca, la ale cărui urări calde s'a asociat și Frăția ortodoxă română prin prof. I. Mateiu.

Le-a mulțumit emoționat P. S. Episcop Nicolae, reliefând solidaritatea rodnică dintre Ierarh și luptătorii clerici și mireni. Această bună înțelegere este secretul realizărilor mari de ieri și a celor de mâine din eparhia Clujului.

O surpriză plăcută a fost corul mixt al catedralei, care a executat artistic două bucăți religioase sub conducerea dlui A. Bena. În numele corului a vorbit pâr. consilier Dr. V. Sava, omagiind pe P. S. Episcop Nicolae, care a mulțumit în termeni părintești. A urmat corul mixt al Bunevestirii, condus de pâr. A. Scurtu, iarăș cu două cântări, iar felicitările le-a înfățișat pâr. consilier Laur. Curea. Funcționarii C. F. R. Cluj s'au prezentat și ei în frunte cu fanfara proprie, executând câteva puncte în curtea episcopală.

Până în clipa plecării la gară P. S. Episcop Nicolae a primit fără întrerupere delegații, cari au ținut să-i arate atașamentul și stima deosebită ce i-o poartă.

Sărbătorirea aceasta spontană a mișcat adânc pe P. S. Ierarh.

Conferința dlui N. Iorga la Oradea

Ziua de 1 Decembrie a însemnat un eveniment la granița de Vest, prin strălucita conferință a d-lui Prof. N. Iorga, consilier regal. Refuzând atâtea invitații ce i s'au făcut, domina sa a preferat să se ducă acolo, unde simția primejdia mai mare, spre a întări conștiințele românești și a risipi iluziile deșarte ale unui revizionism provocator. A fost o zi de mare praznic, dăruit Românilor de geniul și patriotismul inflăcărat al marelui bărbat de Stat. Cităm cu emoție acest fragment din conferința ilustrului apărător de neam:

„Azi îmi iau rolul de procuror contra acelor cari fără nici un drept și fără nici o bază caută să ne ciuntească hotarele. Și-mi iau rolul de apărător pentru toate drepturile Românilor. Am muncit aici ca un popor ce nu vrea să oprime minoritățile, ci să îmbunătățească pe zi ce trece soarta poporului. Vreau să anunț, cum de altfel am mai susținut și în alte rânduri, că soldatul italian nici odată nu va vărsa sângele său pentru ca să împlinescă visurile ungurești.

Referitor la populația maghiară dela noi pot să spun că este muncitoare și de multe ori loială. Însă conducătorii acesteia aveau cu totul alte interese decât ale populației și prezentau chestiunile prin prisma intereselor lor. Respectăm populația muncitoare ungurească din Ardeal și noi Românii nu ne socotim între paraziții națiunilor, dar d-nii dela Budapesta mai trăiesc și azi în același spirit ca și în secolul al 17-lea, iar poporul maghiar poate să se prăpădească din cauza lor, cum s'a întâmplat și la Mohács, când nemeșii și-au părăsit regele.

Când norocul unor evenimente externe aducându-le unele beneficii nevisate, le-a trezit apetitul unor curceri, îndreptându-și privirile către Ardeal, atunci le răspundem hotărâți:

Noi ne batem; hotărârea este dela Dumnezeu, dar nimeni nu ne poate lua dreptul de a ne bate; tot ce am luat cu sabia, vom apăra cu sabia — și suntem siguri că biruința este a noastră.“

Noul program de activitate al guvernului.

I. P. S. Sa Patriarhul Miron Cristea, președintele Consiliului de Miniștri, a prezentat guvernului un nou program de activitate, care cuprinde 15 puncte de reforme de ordin economic, agricol, social și cultural. Examinându-se situația creată prin noua împărțire administrativă, elaborarea noului program de activitate s'a făcut ținându-se cont de nevoile specifice fiecărui ținut, măsurile luându-se după urgența cazurilor.

Pentru Ardeal s'a hotărât ca statul să-și exercite dreptul de preemțiune la transmiterea proprietăților de terenuri, iar în Bucovina, unde criza economică este mai accentuată din pricina solului mai puțin fertil, se vor lua măsuri pentru a se asigura țărânimii cât mai multe terenuri cultivabile, căutându-se să se ameliorizeze și lipsa de pășuni.

După populația satelor, atenția guvernului se îndreaptă spre tineretul universitar, a cărui situație materială a fost studiată de cunoscători ai cauzei. Guvernul va căuta să asigure studențimii liniștea necesară pentru a se putea folosi din plin de anii universitari. În această ordine de idei s'a hotărât: 1. simplificarea materiilor de predare. 2. acordarea unei sesiuni de lichidare a examenelor întârziate. 3. două mii de burse noi acordate studenților merituosi. 4. augmentarea locurilor în căminuri și înființarea unui cămin la București cu 1000 locuri și 5. preconizarea unei politici de plasare a tineretului și lichidarea șomajului intelectual.

FOILETON

Al cincilea an de luptă.*)

Evocări înălțătoare.

Stăpâniți de acelaș val de emoții curate al adunărilor noastre festive, ne-am întrunit din nou, clerici și mireni, sub flamura de luptă a „Frăției Ortodoxe Române“, în congresul ei anual aici la Târgu-Murăș, oraș al chinuitorilor sbuciumări românești de ieri și al mândrelor înfăptuiri naționale de astăzi.

Căci din amintirea gloriosului Domn Petru Rareș al Moldovei, ca și din entuziasmul revoluționar al lui Avram Iancu, păstrate în cronicile vremii și în tradițiile acestei cetăți s'a încălzit de sigur, fără încetare, sufletul unui neam înlănțuit, ducându-l, prin credință nezguduită la triumful copleșitor, ce strălucește sub ochii noștri în cruci simbolice de falnice catedrale românești.

Astfel Tg.-Murășul se încadrează prin sărbătorirea zilei de azi în aceeași largă arenă a biruințelor ortodoxe, pe cari asociația noastră le-a prăznuit cu adâncă bucurie în anii trecuți la Cluj, Sibiu,

biu, Caransebeș, Arad și Oradea, tot atâtea centre active ale Mitropoliei ardelene.

Ne revedem pe o clipă, profund mișcați la congresul anului trecut din Oradea, unde P. S. episcop Nicolae Popoviciu ne-a inflăcărat simțirile prin elanu-i tineresc, vlădica Clujului P. S. Nicolae Colan ne-a desfătat sufletul cu predica-i inflorită și dulce ca o solie evanghelică, iar P. S. Andrei Mager al Aradului ne-a luminat gândul prin cuvântu-i înțelept ca un proverb. Cu câtă plăcere am reținut acel fragment minunat despre menirea Frăției unde spunea: „Rolul F.O.R.-ului nu este să creieze focuri artificiale. Asemănăm chemarea lui cu aceea a profețiilor mesiane, acele candelă aprinse în noaptea vremii ce prevesteau cu secole înainte venirea lui Hristos. Pentru mâine așteptăm ca ortodoxia constructivă, izvor de cultură și creație să ducă neamul spre viața cea veșnică“.

Și în sfârșit cine va putea uita impresia extraordinară lăsată în sufletele tuturor de cuvântarea prea iubitului nostru președinte, d-l Sextil Pușcariu, care rostindu-se ca în totdeauna cu o inegalabilă autoritate morală, ne vorbea în minunata-i limbă literară despre „fortificațiile“ dela granița de vest. V'aduceți aminte de splendida imagine astfel conturată: „Tot de aici din Oradea vom spune celor

ce nu ne atacă din față, ci caută să strecoare ideile lor subversive prin contrabandă printre noi, că și împotriva lor avem o „linie Maginot“: e brăul crucii ortodoxe. Credem chiar că fortificațiile săpate în pământ de iscusința inginerilor noștri ne vor apăra cu adevărat numai atunci, când în dosul lor nu se vor găsi oameni fără legătură cu acest pământ. Pe o adâncime de câteva zeci de kilometri — spunea d-l prof. Pușcariu — brăul de piatră și fier va trebui evacuat de ori ce minoritar, iar în locul lor trebuie aduși ca grăniceri coloniști români ortodocși“.

Rezonanța acestei idei mari ne urmărește și astăzi cu atât mai puternic, cu cât amenințările de peste hotare se amplifică vertiginos, devenind tot mai îndrăznețe pe urma tragediei cumplite a Cehoslovaciei.

Iată, de ce trebuie să ne menținem statornic pe linia continuității, torcând cu grijă deosebită firul preocupărilor din congresele noastre anuale, ca astfel disciplina și energia conștiințelor românești, concentrate în cadrele Frăției ortodoxe, să însemneze mai presus de orice contestări, supape de siguranță ale Statului întregit, la toate frontierele și în toate primejdiile.

(Va urma).

I. Mateiu.

*) Raport către Congresul general al FOR-ului, ținut în 26, 27, 28 Noiembrie 1938 la Târgu-Murăș.

Activitatea exemplară a F. O. R.-ului din cercul Reghin.

Pentru a se cunoaște de toți fiii eparhiei apostolatul înălțător al marelui ctitor doctorul Eugen Nicoară, publicăm cu plăcere datele elocvente ce ni s'au trimis la cererea noastră. Ele sunt un îndemn minunat pentru fruntașii ortodoxiei ardeleni, ca și pentru toți aceia cari se simt legați de altarele strămoșești.

Pe ogorul destelenit de FOR. și sămănat cu sămânța cea bună a credinței strămoșești și a iubirei de Neam și de Țară, este încă mult de plivit, de îngrijit și de muncit.

În anul de muncă 1937/38, am continuat munca începută în anii precedenți, în acest colț al Patriei, unde mâna sortii și voința Cerului ne-a așezat să ne ducem trudnica viață și unde credința străbună și Neamul au vrășmașii lor neimpăcați, contra căroră, fără încetare, trebuie dusă lupta de apărare și de impunere a destinului nostru istoric. Mănași de un sfânt devotament față de sfânta noastră Biserică și de un sentiment adânc patriotic, n'am lăsat să treacă nicio singură zi, care să nu fi fost închinată, cu sufletul, cu munca și cu jertfa, intereselor de a pururi de înălțare și de întărire a credinței și a Neamului.

Astfel, în cursul anului, s'au ținut în secția Reghin, în total: 247 conferințe, cu subiect moral-național.

Ca și în anii trecuți, și în anul c. s'au cercetat de noi, încă odată, toate cercurile, toate satele, în postul cel mare. Cercurile locale au pregătit, toate, din bună vreme, serate religioase, coruri și declamări cu conținut religios. Cu acest prilej s'a rulat apoi și filmul: *Viața lui Iisus*. Lumea satelor, mici și mari, se pregătea cu nespuse însuflețire să asculte conferințarii FOR-ului cât și să vadă viața pilduitoare a Domnului Hristos, în Bisericile satelor.

Astfel au fost cercetate comunele: Ibănești-Pădure, Ibănești-sat, Hodac, Cașva, Jabeșița, Nadășă, Răstoșnea, Stânceni, Lunca-Bradului, Toplița, Deda-Bistra, Deda, Filea, Aluniș, Deleni, Idicel-sat, Idicel-pădure, Pietriș, Dumbrava, Vătava, Râpa, Săcal, Lueriu, Iuda, Reghin. La toate aceste serate religioase au ținut conferințe: Dr. E. Nicoară și protopopul Ioan Maloș. La unele din ele și Dr. V. Nicolescu.

În decursul anului s'a continuat și opera de a se ridica troițe românești în acest jur. S'au sfințit troițe cu mult fast religios, în: Gornești, Periș, Petelea, Beica, Filpiș, Ibănești, Cașva, Porcești, Gurghiu. S'au reparat, revăpsit și îngrijit toate troițele ridicate în anii precedenți.

În toamna anului 1937 s'a renovat de către conducerea FOR. bisericile din Deda-Bistra și Ibănești-sat. În primăvara anului c. s'a renovat biserica din Ibănești-pădure.

Încă în anul 1937, s'a pus de noi, temelia unei case culturale la Ibănești-pădure, care anul acesta s'a clădit „în roșu”. În anul c. s'a pus temelie pentru construirea unei case culturale în Ibănești-sat.

În orașul Reghin suntem în continuare de a clădi un palat al culturii românești, și s'a ridicat clădirea „în roșu”.

S'a tipărit pe speșele noastre un stoc de 10.000 broșuri de îndrumare religioasă-morală, distribuindu-se gratuit.

Din fondurile întemeiate de noi s'au distribuit la 24 elevi și studenți din acest ținut, în total 102.000 Lei, burse de studii.

Cu susținerea realizărilor înșirate aci, s'a cheltuit în total 187.000 Lei.

Aceste s'au făcut pentru credință, Neam și Țară în anul 1937/1938.

Președinte Dr. E. NICOARĂ

În legătură cu noua constituție, conferința preoțească cere asigurarea *autonomiei bisericii* în viața noastră de stat și roagă forurile competente a interveni pentru elaborarea regulamentelor care să pună în practică cele prevăzute în art. 20 al acestei constituții; să se intervină, pentru a se schimba ținerea judecătorilor comunale din zilele de duminici și sărbători.

A doua zi la ora 9 a. m. biserica

parohială este cu desăvârșire plină de credincioși, însetați după harul evanghelic. Sf. Liturghie, oficiată de p. prot. S. Furdul incunjurat de 14 preoți, este urmată de slujba parasutului, a sfințirii apei și taina Sf. Maslu pentru toți credincioșii.

La Sf. liturghie, a predicat Pr. M. Iancu despre conduita națională românească și creștină ortodoxă a înaintașilor din această parohie de acum 60—70 ani. Pr. D. Ciurea.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. P. S. episcop *Nicolae Colan*, ministrul Cultelor și Artelor sosit la Cluj Duminecă 3 l. c. spre a prăznuia ziua Sf. Nicolae, a trebuit să se înapoieze la București încă de Luni seara, în interes de serviciu.

Sărbătoarea Unirii la Cluj. Capitala Ardealului a ținut să prăznuiască ziua de 1 Decembrie c. în condiții vrednice de însemnătatea ei. Dîminează a avut loc în Catedrală un serviciu divin la care au asistat toate autoritățile civile și militare în frunte cu d-l general Al. Hanzu, rezident regal, elevii tuturor școlilor, străjari, premilitari, societăți culturale și un public foarte numeros. Predica ocazională a fost rostită de p. Dr. Seb. Stanca. În fața catedralei era o companie de onoare cu drapel și muzică militară. A vorbit cu avânt despre importanța zilei d-l general Cartianu, comandantul garnizoanei. La ora 11 a. m. s'a desfășurat la Teatrul Național un foarte reușit festival. Au rostit cuvântări înflăcărâte P. S. episcop Iuliu Hossu, p. consilier eparhial Dr. Seb. Stanca a citit o poezie proprie închinată Unirii, prof. Iuliu Hațieganu a vorbit în numele Astrei, prof. V. Ghidionescu în al Ligii culturale, prof. C. Marinescu în al Acțiunii Patriotice, d-na Sofia Meșș din partea Grupării femeilor, iar Dr. Eugen Dunca în numele ofițerilor de rezervă. S'au recitat apoi câteva ode ocazionale de către artiștii ai Teatrului național, iar corurile țărănești din comunele Zimbor și Sâncraiu Almașului au executat cântece patriotice. Festivalul s'a încheiat cu Poemul Unirii de Z. Bârsan, jucat de actorii Teatrului. Publicul care umpluse toate locurile, a plecat acasă înălțat sufletește.

Sfințire de Arhieriu. În ziua de Sf. Nicolae s'a săvârșit în catedrala Sf. Patriarhii din București, *hirotonia de arhieriu a I. P. C. Sale Arhim. Emilian Antal, ales vicar al Mitropoliei Ungro-Vlahiei. Actul solemn a fost oficiat de către însuși I. P. S. Patriarh Miron, asistat de încă doi Ierarhi. Într-o predică impresionantă Prea fericitul Patriarh a arătat noului hirotonit însemnătatea arhieriei și răspunderile mari ce și le ia față de Dumnezeu, Biserică și Neam. P. S. Emilian a răspuns în cuvinte bine gândite, schițând liniile de conduită ale activității Sale. A fost de față un număr mare de clerici și mireni aleși.*

Din partea noastră aducem călduroase felicitări P. S. Arhieriu Emilian, care ani de zile a condus cu deosebită pricepere această foaie a eparhiei noastre.

Noul ministru al Educației naționale. M. S. Regele Carol II-lea a numit pe ziua de 5 l. c. ca titular al Departamentului educației naționale pe dl Petre Andrei, profesor la Universitatea din Iași. Noul ministru a mai fost în anii trecuți subsecretar de Stat la acelaș departament.

FOR-ul și studenții teologi. La congresul general al FOR-ului ținut la Tg.-Murăș a luat cuvântul și stud. în teologie din Cluj, d-l Gh. Lupșa Chiorean spre a declara, că studenții Academiiilor teologice din Ardeal și Banat doresc să fie primiți în bloc în cadrele FOR-ului, unde vor să activeze cu tot avântul credințelor ortodoxe ce-i animează. D-l președinte Sextil Pușcariu a luat act cu bucurie de această hotărâre, care cinstește pe tinerii noștri teologi. Prin munca lor entuziastă FOR-ul va atinge mai ușor idealurile pentru cari a pornit la luptă.

Datinile strămoșești de Crăciun. Ministerul educației naționale a decis ca în anul acesta, toate școlile din țară, să organizeze serbarea datinilor strămoșești de Crăciun, în ultima Duminecă dinaintea vacanței.

Scopul serbării este reînvierea și popularizarea acestor duiioase și evocatoare datini, din regiunea unde se află școala.

Programul serbării va consta din:

1. O scurtă conferință lămuritoare asupra însemnătății acestor datini.

2. Datinile de Crăciun înfățișate prin echipe de elevi:

a) Datinile religioase (creștinești): cântece de colinde și stea: Irozii (Vicleimul), unde vor putea fi reprezentate.

b) Datinile profane: plugușorul, capra sau brezaiu, căluțul, ursul, nunta țărănească, jienii sau haiducii, păpușile, semănatul, sorcova, etc.

Aceste datini vor fi redalte așa cum se obișnuiește în popor ca număr de persoane, port, vorbă sau cântec.

Cântecele de colinde și stea vor fi numai populare românești.

Echipele din țară care se vor prezenta în chip excepțional vor putea fi admise să participe la concursul pentru premiarea datinilor, organizat de fundația culturală regală „Principele Carol” înscriindu-se din timp.

CONFERINȚE PASTORALE

Conferința de toamnă a preoților din protopopiatul Cămpeni.

S'a ținut în zilele de 14 și 15 Noembrie a. c., în parohia, Vidra-de-mijloc sub președinția p. prot. S. Furdul.

Prima zi a fost rezervată în special conferinței intime, și s'a urmat programul stabilit anume:

După Vecernie și invocarea Sf. Duh, dela biserică se trece în una din sălile școlii primare. La ordinea zilei e tema: „Rolul preotului în parohie conform cu constituția nouă”. Pr. D. Todea, fiind designat ca raportor, își citește referatul, și conchide:

„Regatul României ca stat național „unitar și indivizibil” nu se poate susține fără Biserica națională dominantă, a majorității cetățenilor acestei țări.

De aici punctul de plecare în rolul preotului după noua constituție:

1. Să formăm din sufletul orto-

dox al acestei țări o forță dinamică-spirituală creatoare; gata oricând la orice sacrificiu și abnegațiune pentru binele și propășirea Patriei, precum și pentru Sf. noastre biserici.

2. Să ridicăm pe culmile nebiruite ale credinței tot ce-i viață națională, socială și de stat, infiltrând în centrul acestei vieți, comandamentele vecinice ale Evangheliei lui Hristos.

3. Să creiăm prin Biserică — de jos și până sus — oameni conștienți, cu răspundere în rolurile de conducere ale statului.

4. Să nizuim a face din fiecare cetățean o personalitate creștină, după modelul lui Isus Hristos.

Preoțimea primește cu negrăită bucurie obligativitatea Sf. taine a căsătoriei, precum și oprirea preoților de a pune autoritatea lor spirituală în slujba propagandei politice, ca pe două măsuri binevenite în ajutorul pastorației.

Școalele sunt obligate să colaboreze cu tot ce le stă în putință la reușita serbărilor și concursurilor organizate de fundația culturală regală „Principele Carol”, prin căminele sale culturale.

Atentatul contra Rectorului Universității din Cluj. Luni, 28 Noembrie c., ora 5 $\frac{1}{2}$ p. m. d-l Fl. Ștefănescu-Goangă, Rectorul Universității ardelenice a căzut victima unui atentat în str. Avram Iancu, aproape de Căminul studentesc cu același nume. Trei necunoscuți au descărcat 5 focuri de revolver, răbind mortal pe agentul de siguranță Gruia, iar rectorul Goangă fiind grav rănit de trei gloanțe. Dus imediat la Clinică și s'au făcut intervențiile necesare. Starea bolnavului este mai bună, fiind speranțe să scape cu viața. Atentatorii încă n'au putut fi prinși.

Clerici decorați de Jugoslavia. Guvernul jugoslav a acordat ordinul Sf. Sava următorilor arhieriei și preoți: P. S. S. arh. Veniamin Ploesteanu, Irineu Craioveanu și Efrem Tighineanu, apoi preoților I. Cazacu și Gh. Butnariu, diaconul Evghenie Orghidan, apoi păr. Paraschiv Angheliescu dela Academia de muzică religioasă, prof. V. Oancea și V. Dudu, secretarul Înalt Prea Sfințitului Patriarh.

Măsuri salutare. D-l Gh. Alexianu rezidentul regal al ținutului Suceava a dat săptămâna trecută o decizie de mare importanță. Constatând anume, că în ultima vreme s'au produs o serie de incendii și devastări la magazinele și locuințele evreiești, domnia sa spre a le preveni a ordonat populației evreiești, ca dela 1 Decembrie c. să vorbească pretutindeni exclusiv românește, punând în vedere contraveniențelor sancțiunea închiderii întreprinderilor și birourilor ce le au. Ovreei cari au pierdut cetățenia română n'au voie să ocupe nici o slujbă în întreprinderi publice sau private, fiind obligați să părăsească țara.

Iată măsuri salutare, cari pot fi luate și în celelalte ținuturi.

Bustul lui Ilarie Chendi. În ziua de 1 Decembrie c. s'a desvelit la Sighișoara bustul regretatului critic literar Ilarie Chendi, înălțat prin vrednicia d-lui Horia Teculescu, președintele despărțământului Astei. A fost o frumoasă solemnitate, la care au luat parte autoritățile civile și militare, și elevii tuturor școlilor din Sighișoara.

Cultul figurilor de seamă din istoria Ardealului ia forme tot mai concrete, afirmându-se deosebit de rodnic tocmai în județul Târnavemari, datorită hărniciei eminentului director de liceu d-l H. Teculescu. Profilul lui Chendi, diplomat al teologiei sibiene, merita să fie reînviat în bronz, tocmai pentru opera lui literară atât de prețioasă.

Stiliști condamnați. Tribunalul militar al Corpului III Armată a judecat procesul de instigare și de rebeliune intentat părintelui stilist Gh. Climovici și unui număr de 30 de

locuitori din comunele Ilenița și Edineți, cari în vara anului 1938 s'au revoltat și atacat autoritățile de stat cari voiau se mențină ordinea.

Tribunalul după lungi debateri, a condamnat pe preotul renegat la 6 ani închisoare corecțională și 3 ani interdicție corecțională.

Toți ceilalți inculpați au fost condamnați la pedepse variind între 3 luni și 1 an închisoare corecțională.

Premiul „George Enescu“. Compozitorul Marțian Negrea, profesor al Academiei de muzică din Cluj, a fost distins pentru lucrarea d-sale „Rapsodie Română” cu întâiul premiu „George Enescu”. Premiul al doilea a fost acordat lui Paul Constantinescu, compozitorul operei „O noapte furtunoasă”.

Premiera muzicianului clujan este încununarea unei laborioase activități artistice. Noi ne bucurăm îndeosebi, deoarece d-l Negrea este absolvent al școlii normale ortodoxe din Sibiu, unde a dat cele dintâi probe de talent muzical.

Ordin către jandarmi. Inspectoratul general al jandarmeriei a dat următorul ordin tuturor formațiilor jandarmeriei din țară:

„Se va proceda cu ultimă energie și sumar împotriva tuturor indivizilor care se dedau la acțiuni de violență, iar împotriva teroriștilor chiar somațiunea trebuie socotită de prisos. (Prevederile al. B, art. 554 din Regulamentul în Garnizoană). Deci, se va TRAGE fără milă pentru a se menține cu orice preț ideea de ordine și autoritate, neadmițându-se nici o ezitare sau slăbiciune din partea vreunui jandarm.”

România și chestiunea evreiască. Ziarele anunță, că guvernul Țării va pune curând în discuția marilor Puteri chestiunea evreiască din România. Ea a și fost examinată principiar la Londra cu prilejul călătoriei M. S. Regelui Carol II-lea. Acum guvernul pregătește o acțiune în stil mare, al cărei scop este de a descongiona țările din Europa centrală și orientală, dar mai ales România, de povara tot mai grea a evreilor, cari urmează să fie coloniizați în alte părți ale lumii.

De sigur, că această hotărâre, odată executată, va contribui în mare măsură la restabilirea liniștii și prosperității din România.

Mulțumire publică. Reuniunea femeilor Ort. Rom. „Sfinții Impărați Constantin și Elena” din Bistrița-Bârgăului, aduce vii mulțumiri și pe aceasta cale tuturor acelor buni creștini cari cu ocazia sfințirii Steagului Reuniunii femeilor, ne-au făcut însemnate donații. Notăm pe următorii:

Părintele prof. Victor Mureșianu, 900 Lei, d-na dr. Pavel George — nașii steagului, d-șoara L. Monda, Elena Suciș soția preotului local, câte 500 Lei. Reuniunea Femeilor Ort. Rom. Rusul-Bârgăului, Reuniunea Femeilor Ort. Rom. Iad, Reuniunea Femeilor Ort. Rom. Josenii-Bârgăului, Reuniunea Femeilor Ort. Rom. Mijlocenii-Bârgăului, Pr. T. Ciuruș, văd.

Elena Suteu, inv. dir. Ilie Ciurea, inv. N. Moldovan, C. Rus, I. Vrașmaș, câte 200 Lei. Văd. dr. Hangănuș, inv. Mazil T., d-na Anica Găvan, văd. Iuga Paraschiva, I. Hogiu, d-na Ușeriu Ileana, Reuniunea Femeilor Ort. Rom. din Prundul-Bârgăului, Pr. A. Man, I. Isprava, d-na I. Manga, câte 100 Lei. La ușa Bisericii s'a adunat suma de 881 Lei. Femeile din Reuniunea din loc au donat suma de 2610 Lei. Total general 8891 Lei.

Intrucât cu ocazia sfințirii steagului Reuniunii Femeilor Ort. Rom. din Bistrița-Bârgăului a avut loc în parohia noastră și conferința de toamnă a preoților din Protopopiatul Bistrița, remarcăm gestul nobil al Prea Cucerniciei Sale d-lui Protopop V. Mureșianu, Pr. T. Ciuruș și A. Man, cari pe lângă cheltuielile ce au avut cu ocazia deplasării, ne-au făcut frumoase donații.

BIBLIOGRAFIE

„Revista Teologică”. Nr. 11—12, pe Noembrie—Decembrie 1938. Redactor: Gr. T. Marcu, Sibiu. Academia Teologică. Abonament anual: 260 Lei. În acest număr: Biblia în românește, Preot Dr. Nicolae Neaga: Cinstirea Bibliei; Pr. Prof. Dr. Gh. I. Ghia: Creștinismul și Duhul creator în lume; Diacon Iosif E. Naghiu: Biblia în românește; Preot Gheorghe Secaș: Despre rugăciunea inimii; Pr. Ilarion V. Felea: Ultima traducere a T. N.; Preot Mihail Neagu: Biblia, Tradiția și Biserica (predică); Grigorie T. Marcu: Atitudini: Și fețele bisericesti trebuie să se spovedească. Lectura biblică și comentariul. Isus sau Iisus? Grigorie T. Marcu, Dr. Nicolae Neaga și Iosif E. Naghiu: Mișcarea literară: Epistola către Romani a Sfântului apostol Paul. Epistola întâia către Tesaloniceni a Sfântului apostol Pavel. *Επιστολή εις την Παλαιάν Διαθήκην*. Cartea cârților: Sf. Scriptură sau Biblia. *Υπόμνημα εις τὰς ἐπιστολάς τοῦ Παύλου*. L'homme et le péché. Gr. T. M. și Iosif E. Naghiu: Cronică: P. Sf. Arhieru Dr. Vasile Stan primul episcop al Maramureșului. † Mitropolitul Hrisostom Papadopoulos. † Alexandre Moret. Gr. T. M. și I. H.: Note și informații: Concursul de predici antisectare al „Revistei Teologice”. Mărunte.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 8278/1938.

Comunicat.

În editura Institutului de arte grafice „Alexandru A. Țerek” din Iași a apărut zilele acestea cartea profesorului universitar preot Valeriu Iordăchescu: Comunism și creștinism.

Cartea tratează cu o rară pricepere cele mai actuale și arzătoare probleme ale vremii noastre. Cunoașterea lor constituie o nebanuit de puternică armă duhovnicească pentru preoți.

O recomandăm, deci, cu toată stăruința preoților noștri, spre a o cumpăra pentru bibliotecile parohiale dela autor, ori dela Librăria Eparhială.

Cluj, la 29 Noembrie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 8007/1938.

Comunicat.

Preotul profesor Dr. Ioan Stanciu din Sibiu a scos o broșură sub titlul: Legea noastră strămoșească și Unirea, în lumina istoriei.

Cartea cuprinde un bogat material asupra desbinării noastre religioase. O recomandăm, deci, cu toată căldura preoției.

Prețul 25 Lei. Se poate comanda dela Librăria Eparhială.

Cluj, la 25 Noembrie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 7844/1938.

Comunicat.

D-nul prof. cartograf M. D. Moldoveanu din București a editat o foarte bună hartă a României cu noua organizare administrativă. Prețul 20 Lei.

Doritorii pot să o comande prin Librăria Eparhială.

Cluj, la 23 Noembrie 1938.

Consiliul eparhial.

Oficiul protop. ort. român al Huedinului

Nr. 1375—1938. (47) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. II. Dumbrava protopopiatul Huedin să publice concurs nou cu termen de 15 zile dela prima apariție în gazeta oficială „Renașterea” din Cluj.

Venitele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Casă parohială și dependențele de lipsă.

2. Sesiune parohială 32 jugăre.

3. Una vică cereale bir dela fiecare familie (circa 80 familii) din care $\frac{1}{3}$ e a cantorului și $\frac{1}{10}$ a crâșnicului.

4. Întregirea salariului dela stat, conform coalei B).

Cererile de concurs făcute conform normelor în vigoare să vor înainta Consiliului eparhial în termen reglementar. Reflectanții cu avizul subsemnatului se vor prezenta în parohie pentru a cânta și predica, eventual a celebra sf. Liturghie și pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Huedin, la 26 Noembrie 1938.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Huedinului în înțelegere cu Consiliul parohial ort. român din Dumbrava.

Aurel Munteanu, protopop.

POSTA REDACȚIEI

Anonim. Bucuros, dar mai târziu, acum foiletonul fiind angajat.

I. M. în R. Mulțumiri; va apare în Nr-ul de Crăciun.

AVIZ. Zilele acestea a eșit de sub tipar, prin îngrijirea părintelui consilier Dr. Sebastian Stanca, „CLUJUL ROMÂNESC” Calendarul Eparhiei ortodoxe române a Clujului pe anul 1939. Cuprinde pe lângă partea oficială, cu Șematismul tuturor parohiilor, pagini bogate literare, sociale și distractive. Prețul unui Calendar cu Șematism Lei 30, fără Șematism Lei 10. — Se poate comanda dela Librăria Eparhială din Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 6.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.